

შვიდწლიანი რეფორმის შედეგი

გამართული, კვალიფიციური, დამოუკიდებელი, სწრაფი და ეფექტური მართლმსაჯულება

პროცესზე აღიარებული დანაშაული და დაუსწრებლად წარდგენილი სასჯელები

თბილისის საქალაქო სასამართლომ დაასრულა ზაზა ხორგუანის, ვლადიმერ ორჯონიკიძის, გიორგი ბარბაქაძის, პაატა გურჩიანის, გიორგი გურჩიანისა და მეველუდ გუჯეჯიანის საქმის განხილვა. ისინი ბრალდებული არიან ყაჩაღობაში და ორგანიზებული ჯგუფის მიერ სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის საშიში ძალადობის გამოყენების მუქარით, განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ნივთის დაუფლებაში. გარდა ამისა, გიორგი ბარბაქაძეს და პაატა გურჩიანს ბრალი ედებაოდით დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალების უკანონო შექმნა-შენახვაშიც.

საქმის მასალების მიხედვით, 2004 წლის 22 დეკემბერს, ზაზა ხორგუანი, ვლადიმერ ორჯონიკიძე, გიორგი ბარბაქაძე, პაატა გურჩიანი, გიორგი გურჩიანი და მეველუდ გუჯეჯიანი თბილისში, ჭავჭავაძის გამზირზე, ჯგუფურად თავს დაესხნენ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლებს და პისტოლეტებისა და ავტომატური ცეცხლსასროლი იარაღის გამოყენებით, სამინისტროს ხანძარსანინალმდებელ სამმართველოსათვის განკუთვნილი ხელფასი წაართვეს - სულ 131 452 ლარი.

ამასთან, თბილისის საქალაქო სასამართლოს პრესსამსახურის ინფორმაციით, მეველუდ გუჯეჯიანი წარსულში ნასამართლევი იყო განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულისთვის, თუმცა ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესების გამო მას სასჯელი გადავადებული ჰქონდა. მიუხედავად ამისა, 2004 წელს მან კვლავ მძიმე კატეგორიის დანაშაული ჩადინა. რაც შეეხება გიორგი გუჯეჯიანს, მასაც წარსულში ჩადენილი არაერთი მძიმე დანაშაულისთვის 22 წლით თავისუფლების აღკვეთა ჰქონდა მისჯილი, მაგრამ 2003 წელს სასჯელაღსრულების დეპარტამენტიდან გაქცევა მოახერხა.

სასამართლო სხდომაზე, საქმის არსებითად განხილვისას, ბრალდებულებმა ვლადიმერ ორჯონიკიძემ, გიორგი ბარბაქაძემ და პაატა გურჩიანმა ჩადენილი დანაშაული სრულად აღიარეს. ამასთან, გარდა აღიარებითი ჩვენებისა, მათ მიმართ წარდგენილი ბრალდება პროცესზე დადასტურდა სხვა უტყუარი მტკიცებულებებით. საბოლოოდ, ბრალის აღიარების საფუძველზე, მხარეებს შორის საპროცესო შეთანხმება გაფორმდა, რაც თბილისის საქალაქო სასამართლომ დაამტკიცა.

სასამართლოს განაჩენით გიორგი ბარბაქაძეს სასჯელის ზომად 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა განესაზღვრა; პაატა გურჩიანს 7 წლით პატიმრობა და ჯარიმა 10 000 ლარი დაეკისრა; ხოლო ვლადიმერ ორჯონიკიძეს 7 წლით თავისუფლების აღკვეთა შეეფარდა.

რაც შეეხება ზაზა ხორგუანს, გიორგი გურჩიანსა და მეველუდ გუჯეჯიანს, ისინი ამჟამად მიმალვაში იმყოფებიან. ამიტომ, ისინი სასამართლომ დაუსწრებლად გაასამართლა. ზაზა ხორგუანს სასჯელის ზომად 11 წლით და 4 თვით პატიმრობა შეეფარდა, ხოლო დამატებითი სასჯელის სახით, ჯარიმა 5000 ლარი დაეკისრა; გიორგი გურჩიანს 31 წლით და 9 თვით თავისუფლების აღკვეთა განესაზღვრა, ასევე ჯარიმა 6000 ლარი; ხოლო მეველუდ გუჯეჯიანს 12 წლით პატიმრობა და 6000-ლარიანი ჯარიმა დაეკისრა. კანონმდებლობით, ძებნილ მსჯავრდებულებს სასჯელის ათვლა თავისუფლების აღკვეთის მომენტიდან დაიწყება.

სასამართლო სისტემაში გასულ წელს მიღწეული წარმატებები და არსებული ხარვეზები, 6-წლიანი რეფორმის შედეგები და სამომავლო პრიორიტეტები, - ამ და ქართულ მართლმსაჯულებაში მიმდინარე სხვა პროცესებთან დაკავშირებით გვესაუბრება უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე კონსტანტინე კუბლაშვილი.

- ბატონო კოტე, 2011 წელი მთავრდება, საინტერესოა, თქვენი შეფასება, როგორ იმუშავა 2011 წელს ქართულმა მართლმსაჯულებამ?

- 2011 წელი სასამართლო სისტემისთვის ძალზე მნიშვნელოვანი იყო იმიტომ, რომ ამოქმედდა საქმის წარმოების ელექტრონულმა პროგრამამ. მანამდე, 4 წლის განმავლობაში პროგრამა მზადდებოდა - ეს ძალიან დიდი პროექტი იყო, ჩვენ ამერიკულ მხარესთან ერთად ვმუშაობდით. 2011 წელს ჩვენ დავიწყეთ ახალი სისტემით მუშაობა საქართველოს 14 დიდ სასამართლოში და ახლა დაგეგმილია ელექტრონული პროგრამის სისტემაში ჩაერთოს ორი დიდი სასამართლო. აქვე გეტყვით, რომ მომავალ წელს ამ პროგრამაში ჩაერთდება ყველა დიდი სასამართლო. ვმუშაობთ, თუ როგორ და რა ფორმით ჩაერთოს საკასაციო და სააპელაციო სასამართლოები ამ პროგრამაში.

პროგრამა მნიშვნელოვანია მართლმსაჯულებისთვის იმიტომ, რომ ის ძალზე გაამარტივებს და დააჩქარებს საქმის წარმოების პროცესს, უფრო მეტად გამჭვირვალს და გახსნის გახდის სასამართლო სისტემას, მომხმარებლებს მეტად გაუადვილებათ ურთიერთობა სასამართლოსთან. ამ პროგრამის მეშვეობით ოპერატიულად იქნება შესაძლებელი ნებისმიერი საქმის თაობაზე ინფორმაციის მიღება, სტატისტიკის მოპოვება.

პირველი ინსტანციის სასამართლოების გადაწყვეტილებები, მიღებისთანავე გამოქვეყნდება ვებგვერდზე და ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს მისი ნახვის საშუალება ექნება. გადაწყვეტილებები ამჟამად, ხელმისაწვდომია მხოლოდ მხარეებისთვის, დაინტერესებულმა პირმა უნდა მოითხოვოს გადაწყვეტილება და მას მხოლოდ შემდეგ მიეწოდება დაშტრიბული სახით. ამ პროგრამის საშუალებით კი, გადაწყვეტილებების ნახვა დაინტერესებულ პირს მისი გამოტანის რამდენიმე წუთში შეეძლება სპეციალურ ვებგვერდზე.

- თქვენი თქმით, ეს სერვისი ძირითადად, მომხმარებლებისთვის შეიქმნა, რათა კიდევ უფრო გაუმარტივდეთ ურთიერთობები სასამართლოსთან, მაგრამ საინტერესოა, სასამართლოსთვის რითია ეს პროგრამა მნიშვნელოვანი?

- პროგრამა ძალზე მნიშვნელოვანია საზოგადოებისთვის, თუმცა ამ პროგრამის ფუნქციონირების ორი მესამედი მოდის სისტემის შიგნით მის გამოყენებაზე, ამიტომაც, შეიძლება არ იყოს საზოგადოებისთვის საინტერესო, როგორ გაიმარტივებს სასამართლო საქმიანობას. თუმცა, შიდა საქმიანობების გამარტივებაც პირდაპირაა დაკავშირებული მომხმარებელთან. მაგალითად, სასამართლოს უხდებოდა ერთი და იგივე მონაცემის 34-ჯერ შეტანა სხვადასხვა გრაფაში, რაც დიდ დროს მოითხოვდა და ეს ყველაფერი ხელით კეთდებოდა. ახლა ეს მონაცემი ერთხელ შევა ელექტრონულად სისტემაში და ყველა

თანამშრომელი, ვისაც კი შეეხება ექნება ამ საქმესთან, სასამართლო დაწყებული და კანცელარიის თანამშრომლით დამთავრებული, ელექტრონული სისტემით მიიღებს ინფორმაციას და თანაც, ძალიან სწრაფად. სასამართლოსთვის საქმიანობის გამარტივება მართლმსაჯულების დარქარების წინაპირობაა - მართლმსაჯულება კიდევ უფრო მეტად სწრაფი გახდება, რაც მომხმარებლისთვისაა ძალზე მნიშვნელოვანი.

- ბატონო კოტე, როცა გაჩნდა იდეა, ამუშავებულიყო ელექტრონული პროგრამა, გამოითქვა სკეპტიკური მოსაზრებები, რომ მსგავსი მასშტაბის სერვისის ამოქმედება შეუძლებელი იქნებოდა, ასეთ ვარაუდებს საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლებიც გამოთქვამდნენ.

- ასეთი პროგრამები სხვადასხვა ქვეყნების სასამართლო სისტემებში დიდი ხნის მანძილზე მუშაობდა და თითქმის ჩამოსათვლილია ქვეყნები, სადაც მსგავსი ტიპის პროგრამები მუშაობს. როცა ამ პროგრამაზე მუშაობა დაიწყეთ, შევისწავლეთ რამდენიმე ქვეყნის გამოცდილება - ნორვეგიის, ბოსნია-ჰერცეგოვინის, თურქეთის. მაგალითად, თურქეთში, როცა ჩავვედით გვიტხრეს, რომ ამ პროგრამის ამოქმედებას იქ 8-10 წელი დასჭირდა; ნორვეგიაში ჰქონდათ მხოლოდ სამოქალაქო საქმეებზე და აპირებდნენ გადასვლას სისხლის და ადმინისტრაციულ საქმეებზე; პროგრამა ამერიკის ყველა შტატშიც არ მოქმედებს სრულყოფილად.

უცხოელი ექსპერტები გვეუბნებოდნენ, რომ მსგავსი ტიპის პროგრამის შექმნასა და ამუშავებას წლები სჭირდება და მოკლე დროში მას ვერ ამოქმედებთ. თუმცა, ჩვენ სამ წელიწადნახევარში შევქმენით პროგრამის შექმნაც და ამუშავებაც. პროგრამა პილოტური სახით რუსთავის საქალაქო სასამართლოში ამოქმედდა, სადაც დაიხვეწა ხარვეზები და მას შემდეგ სხვა სასამართლოებში ავამოქმედეთ.

ის ადამიანები ვინც სკეპტიკურად იყვნენ განწყობილი, როცა ნახეს ამუშავებული პროგრამა და მისი ხარისხი, გვეუბნებოდნენ, რომ ასე მოკლე დროში, ამ მასშტაბის პროგრამის ამოქმედება უდიდესი მიღწევააო.

ამიტომაც, ვამბობ ასე თამამად, რომ ეს წელი ჩვენთვის ძალ-

ზე მნიშვნელოვანი იყო - უდიდესი მასშტაბის პროგრამა ავამოქმედეთ.

- ბატონო კოტე, უკვე 6 წელია, რაც სასამართლო რეფორმა მიმდინარეობს, საინტერესოა იქნება თქვენს მიერ შეფასებული 6-წლიანი რეფორმის შედეგები.

- სასამართლო სისტემაში რეალური რეფორმა 2005 წლის გაზაფხულზე დაიწყო. თავიდან ჩამოვიღეთ მუშაობა, მივხვდით, რომ რეფორმა ყველა მიმართულებით უნდა ჩატარებულიყო, რადგანაც, სისტემა მთლიანად დანგრეული იყო - კადრებით დაწყებული, ელემენტარული ტექნიკურ-მატერიალური პირობებით დამთავრებული, ყველაფერი უნდა გამოცვლილიყო. ახლა ჩამოვიღეთ იმ ყველაფრისა, რაც ამ წლების მანძილზე ფაქტობრივად, ცარიელ ადგილას გავაკეთეთ, ძალზე ძნელია, მხოლოდ ძირითად მიმართულებებზე გეგმავდებით.

საქართველოში ყველა სასამართლო ან გარემონტდა ან სრულიად ახალი აშენდა და სასამართლოს შენობები ტექნიკურად საუკეთესოადაა გამართული. შენობების აშენება-გარემონტებისთვის და ტექნიკური გამართვისთვის დაგვიჯდა 5-6 წელი და 30 მილიონი ლარი. დამეთანხმებით, კომფორტული გარემოს შექმნა მუშაობის ხარისხსაც აუმჯობესებს. დღეს, მოსამართლეებს ყველა საუკეთესო პირობა აქვთ შექმნილი იმისთვის, რომ არ იფიქრონ სოციალურ, ყოფით პრობლემებზე - მოსამართლეებს საკმაოდ მაღალი ხელფასი აქვთ და მათი ჯანმრთელობა დაზღვეულია სახელმწიფოს მიერ. ვფიქრობ, რომ ძალზე მნიშვნელოვანი მომენტია, როცა სახელმწიფოს მიერ. თამამად შეიძლება თქმა, რომ დღეს, საჯარო სექტორში მოსამართლეები ყველაზე პრივილეგირებულ პირობებში იმყოფებიან.

აქვე გეტყვით, რომ რეფორმის კიდევ ერთი წარმატებული მიღწევაა კორუფციის აღმოფხვრა. ჩემი აზრით, ეს უმნიშვნელოვანესი საკითხია და ამიტომაც, რეფორმაზე საუბარი ალბათ, ამ თემით უნდა დამეწყოს, რადგანაც დიდ წარმატებებს ვერ მივაღწევდით ამ სენის აღმოფხვრის გარეშე.

რეფორმის პირველ წლებში კორუფციული ფაქტები საკმაოდ

ხშირი იყო, მომდევნო წლებში საგრძობლად შემცირდა, მაგრამ, მაინც ხდებოდა ერთეული შემთხვევები. თუმცა, ბოლო ორი წლის მანძილზე მსგავს ფაქტს სასამართლო სისტემაში ადგილი აღარ ჰქონია და ეს უმნიშვნელოვანესი მომენტია. ჩვენს მიერ ჩატარებული გამოკითხვებიც ცხადყოფს, რომ ამ მიმართულებით სისტემაში საუკეთესო მდგომარეობაა.

კორუფციისგან თავისუფალ სისტემაში მოსამართლე სტაბილურად და თავისუფლად მუშაობს. გარდა ამისა, როგორც ვითხარით, მოსამართლე სახელმწიფოს მიერ სოციალური გარანტიებითაა დაცული - აქვს კარგი სამუშაო პირობები, ანაზღაურება, დაზღვევა სახელმწიფოს ხარჯზე და ა.შ.

რეფორმის კიდევ ერთი შედეგია, მოსამართლეთა კვალიფიკაციის ამაღლებაზე ზრუნვა და ამისთვის საკმაოდ სერიოზული სისტემა შეიქმნა. შეიქმნა მოსამართლეთა გადამზადების, დანიშვნისა და მომზადების საკმაოდ დახვეწილი სისტემები.

წელს ოუსტიციის უმაღლესი სკოლის შექმნის 5 წლისთავი აღინიშნა, რასაც ძალზე დიდი კონფერენცია მიეძღვნა, რომელზეც 10 ქვეყნის წარმომადგენლები გვეწვივნენ. მათ ერთხმად აღიარეს, რომ კანდიდატ და მოქმედ მოსამართლეთა გადამზადების სისტემა საქართველოში ევროპაში ერთ-ერთი საუკეთესოა. საფრანგეთის წარმომადგენელმაც კი, რომლის მოსამართლეთა მომზადების მოდელი ევროპაში მისაბაძია, აღიარა, რომ ქართული მოდელი საუკეთესოა და მისი გამოცდილების გაზიარება სხვა ქვეყნებისთვისაც მნიშვნელოვანი იქნებოდა.

რეფორმის მიღწევა ერთგვაროვანი პრაქტიკის ჩამოყალიბებაც. ერთგვაროვანი პრაქტიკა პირველ რიგში, ხელს უწყობს გამჭვირვალობას. ყველასთვის ცნობილია, კონკრეტულ საქმეებზე როგორი პრაქტიკა არსებობს და რა შედეგი მოყვება სასამართლოსთვის მიმართვას.

კეთილსინდისიერმა ადვოკატებმა იციან, ქვედა ინსტანციებში მიღებულ გადაწყვეტილებას უზენაესი სასამართლო დააკმაყოფილებს თუ არა. თუ გადაწყვეტილების შეცვლის პერსპექტივა ერთგვაროვანი პრაქტიკიდან გამომდინარე, არ არსებობს, ქვედა ინსტანციის გადაწყვეტილებას ზედა ინსტანციამ აღარ ასაჩივრებს. ანუ, ერთგვაროვანმა პრაქტიკამ სხვა სიკეთებთან ერთად, სასამართლოს გადატვირთულობის პრობლემაც მოხსნა. ერთგვაროვანი პრაქტიკა სახელმწიფოში სამართლებრივი სტაბილურობის საფუძველიცაა.

კიდევ ერთი მიმართულებაა სასამართლო სისტემის სტრუქტურული რეორგანიზაცია, რომელსაც 2012 წელს მთლიანად დავამთავრებთ. 2005 წლიდან შეიქმნა სააპელაციო და საკასაციო სასამართლოები, რომლებიც მხოლოდ სააპელაციო და საკასაციო წესით მუშაობენ, პირველ ინსტანციაში გვაქვს 17 დიდი სასამართლო, რომლებიც ახალი წესით მოქმედებენ - მათთანაა გაერთიანებული მაგისტრატი სასამართლოების.

მოგვარებულის სპეციალიზაციის საკითხიც - მოსამართლეები სპეციალიზაციის მიხედვით იხილავს საქმეებს. სპეციალიზაციით საქმიანობამ უდიდესი შედეგი გამოიღო. მოსამართლე სპეციალიზირებულია ერთ კონკრეტულ სფეროზე და შესაბამისად, იზრდება მისი პროფესიონალიზმის დონეც, რასაც საქმის განხილვის

დამცველის მონაწილეობა საქმის განხილვაში

აუცილებელია თუ არა, როგორც სისხლის სამართლის, ასევე სამოქალაქო და ადმინისტრაციული საქმეების განხილვისას ადვოკატის აყვანა - ეს ის შეკითხვებია, რომლებსაც ის მოქალაქეები სვამენ ხშირად, რომლებსაც, ჯერჯერობით, მართლმსაჯულებასთან არანაირი შეხება არ ჰქონიათ და სასამართლოში სარჩელის შეტანას გეგმავენ.

პირები, რომლებსაც კანონით დადგენილი წესით, სასამართლო პროცესზე იძახებს გამოძიებელი, პროკურორი ან მოსამართლე, სისხლის სამართლის საქმის წარმოებასთან დაკავშირებით, ვალდებული არიან გამოცხადდნენ ზუსტად დანიშნულ დროს. გამოუცხადებლობის შემთხვევაში, გამოძიებელი პირი, რომელიც გაურკვეველი მიზეზების გამო არ გამოცხადდა სასამართლო პროცესზე, შეიძლება იძულებით მიიყვანონ.

სასამართლო სხდომაზე მონაწილის ან დაზარალებულის იძულებით მიყვანა დასაშვებია მხოლოდ მოსამართლის პრადანების (დადგენილების, განჩინების) საფუძველზე.

არასაპატიო მიზეზით გამოუცხადებლობისას პირს ეკისრება ჯარიმა 100-დან 500 ლარამდე.

რაც შეეხება ადვოკატის მონაწილეობის საკითხს სასამართლო პროცესში.

სამოქალაქო და ადმინისტრაციული საქმეების განხილვისას სასამართლო პროცესისთვის ადვოკატის აყვანა აუცილებელი არ არის, თუკი მოქალაქე მიიჩნევს, რომ მას გააჩნია საკმარისი ცოდნა იმისათვის, რომ საკუთარი უფლებები სათანადოდ დაიცვას.

პროცესის ნებისმიერ სტადიაზე შესაძლებელია უფლების დაცვა ადვოკატის საშუალებით.

პირველი ინსტანციის სასამართლოში არ არის საავალდებულო, რომ წარმომადგენელი იყოს ადვოკატი. სასამართლოს შეუძლია უარი თქვას პირის პროცესში წარმომადგენლად დაშვებაზე, თუკი ჩათვლის, რომ პროცესზე მხარის წარმომადგენლად მოყვანილ პირს არ გააჩნია საკმარისი მონაცემები იმისათვის, რომ წარ-

მოადგინოს მხარე და დაიცვას მისი უფლებები.

იმ შემთხვევაში, თუ პირი გადაწყვეტს, რომ სააპელაციო და საკასაციო ინსტანციის

სასამართლოებში თავისი ინტერესები დაიცვას წარმომადგენლის მეშვეობით,

წარმომადგენელი შეიძლება იყოს მხოლოდ ადვოკატი.

სისხლის სამართლის საქმეების განხილვისას ბრალდებულს უფლება აქვს, მთელი პროცესის განმავლობაში უარი თქვას დამცველის დანიშვნაზე ან დანიშნულ დამცველს. მას შეუძლია მოიწვიოს დამცველი შეთანხმებით ან დაცვა დამოუკიდებლად განახორციელოს. ასეთი უარი დასაშვებია მხოლოდ ბრალდებულის ინიციატივით.

უპიძნელიანი რეჟიმის შეღებვა

გამართული, კვალიფიციური, დამოუკიდებელი, სწრაფი და ეფექტური მართლმსაჯულება

წინა გეგმვა

სისხლის სამართლის საქმეთა განხილვის ვადები, მას მაქსიმუმ 12 თვე სჭირდება სამივე ინსტანციაში. ადმინისტრაციულ საქმეთა განხილვის ვადები 14-15 თვე და სამოქალაქო საქმეებს 17 თვე.

თუ ევროპის ქვეყნების მონაცემებს შევადარებთ, ამ მხრივ, საქართველოს საუკეთესო მაჩვენებელი აქვს. მაგალითად, გერმანიას აქვს კარგი შედეგი და საქართველო არაერთი ჩამოუვარდება მას, ზოგ შემთხვევაში, უსწრებს კიდევ სწრაფი მართლმსაჯულების თვალსაზრისით, ჩვენთან შედარებით, საკმაოდ ცუდი მაჩვენებელი აქვს იტალიასა და საფრანგეთს.

რეფორმის კიდევ ერთი პრიორიტეტი სასამართლოს დამოუკიდებლობაა. უფრო ზუსტად, ესაა მიზანი - წლების მანძილზე თავდაუზოგავი შრომის შედეგი.

ჩატარებულ კვლევებში მოსახლეობა აღნიშნავს, რომ სასამართლო არის დამოუკიდებელი და ობიექტური, რისი ხარისხიც კიდევ უფრო გაიზრდება. მართალია, ამ მხრივ, გარკვეული ხარვეზები ჯერ კიდევ არსებობს, მაგრამ ნელ-ნელა, ეს საკითხიც ბოლომდე წინსვრიდება.

გვაქვს სხვა სერიოზული წარმატებები, რომელიც სასამართლოს გამართულობას განაპირობებს, მაგრამ მათი ჩამოთვლით თავს აღარ შეგანყენთ, გესაუბრეთ, მხოლოდ იმ ძირითად სფეროებზე, რომლებზე მუშაობთ: მივიღეთ გამართული, კვალიფიციური, დამოუკიდებელი, სწრაფი და ეფექტური მართლმსაჯულება.

- მიუხედავად წარმატებებისა, ბუნებრივია, არსებობს პრობლემებიც, თქვენი აზრი მაინტერესებს, სასამართლო სისტემაში რა ხარვეზი არსებობს?

- კვალიფიციურობის საკითხს ამიტომაც ვაგუფავ ხაზი - კვალიფიციურობის ზრდა მუდმივი პროცესია. არ შეიძლება ადამიანმა, მით უმეტეს,

მოსამართლემ ჩათვალოს, რომ ერთხელ გავლილი მოსამზადებელი კურსი მისი სრულყოფისთვის, წლების მანძილზე საქმიანობისთვის და მაღალი ხარისხის გადაწყვეტილებების მისაღებად საკმარისია. ბოლო წლების მანძილზე სასამართლო სისტემა, კანონმდებლობა მუდმივ ცვლილებებს განიცდის, რასაც მოსამართლემ ფეხი უნდა აიწყოს და ცვლილებების შესაბამისად, მუდმივად უნდა ვითარდებოდეს. ამ მიმართულებით მუშაობა ჩვენთვის პრიორიტეტულია.

მოსამართლეთა კვალიფიკაცია ძალზე კარგად ჩანს მათი გადაწყვეტილებების დასაბუთებულობის ხარისხში. გითხარით, რომ ჩვენ გვყავს ბევრი მაღალკვალიფიციური მოსამართლე, რომელთა გადაწყვეტილებების ხარისხი უმაღლესია, თუმცა, არიან ისეთებიც, რომელთა გადაწყვეტილებებს დასაბუთებულობა აკლია. არადა, თუ გადაწყვეტილება - ან მუალედური ან საბოლოო, კარგად არ არის დასაბუთებული, მოტივია იმისა, რომ ის ზედა ინსტანციაში გაუქმდეს. ეს საკითხი დღეს სასამართლოსთვის ერთ-ერთი პრობლემაა და ამიტომაც, ჩვენ მას ძალზე სერიოზულ მნიშვნელობას ვანიჭებთ და აქტიურად ვმუშაობთ ამ პრობლემის აღმოსაფხვრელად.

- თქვენ თქვით, რომ 2011 წელი მნიშვნელოვანია იმით, რომ ელექტრონული პროგრამა ამოქმედდა, 2011 წელს გაიმართა ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს პირველი პროცესი, როგორ შეაფასებდით მას?

- გეთანხმებით, ეს წელი გარდა იმისა, რომ აშუშავდა საქმის წარმოების ელექტრონული პროგრამა მნიშვნელოვანია იმითაც, რომ ჩატარდა ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს პირველი პროცესი. ეს არა მარტო სასამართლოსთვის ზოგადად, ქვეყნისთვის უმნიშვნელოვანესი მომენტია. თითქმის ყველა

სხდომაზე დარბაზი სავსე იყო დამსწრეებით, რაც, ამ ინსტიტუტისადმი საზოგადოების ინტერესზე მიუთითებს და იმაზეც, რომ მის მიმართ ნდობა ძალზე მაღალია.

საზოგადოების სახელით ვერდიქტი გამოიტანა 12-მა ადამიანმა და ეს ძალზე მნიშვნელოვანი ფაქტია.

ვერდიქტს გამოიტანის შემდეგ, შევხვდი ნაფიც მსაჯულებს, ისინი ძალზე მოტივირებული იყვნენ, განაცხადეს, რომ ძალზე პასუხისმგებლობით მოეკიდნენ პროცესს და ის საათები, როცა ვერდიქტზე მსჯელობდნენ, მათ ცხოვრებაში ყველაზე დაძაბული მომენტი იყო.

- და ბოლოს, ბატონო კოტე, რა იქნება მართლმსაჯულებისთვის 2012 წელს პრიორიტეტული?

- როგორც გითხარით, მომავალ წელს საქმის წარმოების ელექტრონული პროგრამა მთელ მართლმსაჯულებაში ამოქმედდება. გარდა ამისა, სასამართლო სისტემა საბოლოოდ ჩამოყალიბდება სტრუქტურულად. თუ ახლა 17 გაერთიანებული სასამართლო გვაქვს თავის 30 მაგისტრატის სასამართლოთი, 2012 წელს გვინდა გაერთიანების პროცესი დასრულდეს და შეიქმნას 20-21 ასეთი ტიპის სასამართლო. გარდა ამისა, გავრძელება იმ პრობლემებზე მუშაობა, რომელთა შესახებ ვისაუბრეთ - ესაა გადაწყვეტილებების დასაბუთებულობა და მოსამართლეების კვალიფიკაციის ამაღლებაზე ზრუნვა. ასევე, ვიზრუნებთ მოსამართლეებისთვის კომუნიკაციის სტანდარტების უფრო მეტად სწავლებაზე. უკვე შექმნილი სპეციალური კურსი, სადაც მოსამართლეები ისწავლიან, თუ როგორ უნდა განახორციელონ სასამართლო საქმიანობა დარბაზთან კომუნიკაციის წესების დაცვით.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მნიშვნელოვანი განმარტება

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ მნიშვნელოვანი განმარტება გააკეთა, რითაც განასხვავა ყალბი დასკვნის გაცემისა და ყალბი დოკუმენტის დაზავების დანაშაულებები.

სასამართლო გამოძიებით დადგენილი ფაქტების შესაბამისად, გამოძიებლის დადგენილების საფუძველზე ექსპერტმა ა. ზ-იანმა ჩაატარა ცხედარის სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზა და სამსახურიდან განთავისუფლების შემდეგ, 2007 წლის 21 ივნისს, გასცა დასკვნა, რომელშიც ისე, რომ არ ჩაუტარებია ცხედრიდან აღებულ სისხლის ქიმიური გამოკვლევა, მის მიერ მოგონილი ყალბი მონაცემების საფუძველზე აღნიშნა, რომ მასში ალკოჰოლური ან ნარკოტიკული ნივთიერების კვალი არ აღმოჩნდა. ა. ზ-იანმა პირადი ხელმოწერით დადასტურებული დოკუმენტი ჩააბარა საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს ექსპერტის ეროვნული ბიუროს აჭარის რეგიონული სამსახურის კანცელარისა - ბათუმის შინაგან საქმეთა სამმართველოს გამოძიებისათვის გადასაცემად.

საკასაციო პალატამ მიიჩნია, რომ ქვემოთ მოხსენიებული განმარტებები არასწორად შეაფასეს ა. ზ-იანის ქმედება, როგორც ექსპერტის მიერ ყალბი დასკვნის მიცემა, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 370-ე მუხლის პირველი ნაწილი.

პალატამ განმარტა, რომ მოქმედი კანონმდებლობის მიხედვით, სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტის წარმომადგენლს სახელმწიფო მოხელეს და აღჭურვილია სპეციალური უფლებამოსილებით - საგამოძიებო ორგანოების დადგენილების ან სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე ჩაატაროს სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზა ცოცხალ ადამიანებსა და ცხედრებზე, ხოლო სათანადო საფუძველის არსებობის შემთხვევაში სადგინოს და გასცეს ექსპერტის დასკვნა, როგორც ოფიციალური დოკუმენტი, თავისი ხელმოწერით.

საკასაციო პალატამ განმარტა, რომ მოცემულ შემთხვევაში, მსჯავრდებულის მიერ გაცემული ექსპერტის დასკვნის სიყალბე გამოიხატება არა მხოლოდ იმაში, რომ მან მასში ყალბი მონაცემი შეიტანა, არამედ, იმაშიც, რომ აღნიშნული ოფიციალური დოკუმენტი გასცა, როგორც არაუფლებამოსილმა პირმა, რის გამოც, ამ დოკუმენტის რეკვიზიტებიც იყო ყალბი.

საკასაციო პალატის დასკვნით, საქმეში არსებული მასალებიდან გამომდინარე, ა. ზ-იანი მოქმედებდა პირდაპირი განზრახვით.

ამავე დროს, საკასაციო პალატის აზრით, ამ ქმედებით ა. ზ-იანმა ჩაიდინა ყალბი ოფიციალური დოკუმენტის გასაღების მცდელობაც, როდესაც გასაღების მიზნით დამზადებული ყალბი დასკვნა ჩააბარა ექსპერტის ეროვნული ბიუროს აჭარის რეგიონული ბიუროს კანცელარის გამოძიებისათვის გადასაცემად. აღნიშნული ქმედება წარმოადგენს მცდელობას იმ თვალსაზრისით, რომ ყალბი დოკუმენტის მიმღები საბოლოოდ იყოს გამოძიებელი, მაგრამ არა სხენებული სამსახურის კანცელარია, რომელიც მხოლოდ დოკუმენტის შემკეთისა და შემსრულებლის დამაკავშირებელ როლს წარმოადგენდა და აღნიშნული დოკუმენტის მიმართ თავისი დამოუკიდებელი ინტერესი არ გააჩნდა; ამასთან, ყალბი ექსპერტის დასკვნა არ გასცემილია კანცელარის ანუ ექსპერტის რეგიონული სამსახურის ფარგლებს, ვინაიდან სწორედ აქ იქნა აღმოჩენილი დანაშაული, რომელიც აღიკვეთა მცდელობის სტადიაზე მანამ, ვიდრე იგი დამთავრებულ სახეს მიიღებდა ყალბი ოფიციალური დოკუმენტის გასაღების სახით.

უმოაღიწმინდელი გარემოებების თავისი მნიშვნელობით, პალატამ მიიჩნია, რომ ა. ზ-იანმა ჩაიდინა გასაღების მიზნით ყალბი ოფიციალური დოკუმენტის დამზადება და მისი გასაღების მცდელობა, რის გამოც, მსჯავრდებულის ქმედება საქართველოს სსკ-ის 370-ე მუხლის პირველი ნაწილიდან გადააკვალიფიცირა იმავე კოდექსის 362-ე მუხლის პირველი ნაწილზე და იმავე კოდექსის მე-19 მუხლსა და 362-ე მუხლის პირველ ნაწილზე, ხოლო ჩადენილი დანაშაულისათვის ა. ზ-იანს დაუნიშნა ერთი სასჯელი, ვინაიდან, მის მიერ ჩადენილი ქმედებები დაკავშირებულია დანაშაულის ერთსა და იმავე შემთხვევასთან, რომლებსაც მოიცავს სისხლის სამართლის კოდექსის ერთი მუხლის ერთი და იგივე ნაწილი.

ჩანართი მომზადებულია პროექტის "სასამართლო ხელისუფლების მხარდაჭერა" ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს გაეროს განვითარების პროგრამა (UNDP).

გამოცემაში გამოთქმული მონაწილეები ეკუთვნის მათ ავტორებს და შესაძლოა არ ემთხვეოდეს გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მოსაზრებებს.